

32 813 Kabinetsaanpak Klimaatbeleid
31 239 Stimulering duurzame energieproductie
Nr. 619 Brief van de minister van Economische Zaken en Klimaat

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 november 2020

Hierbij zend ik u de toelichting over de lopende onderhandelingen op het gebied van de modernisering van het Energiehandvestverdrag¹ zoals toegezegd tijdens het Algemeen Overleg Klimaat en Energie op 2 juli 2020 (Kamerstukken 32 813 en 31 239, nr. 560).

Het Energiehandvestverdrag of *Energy Charter Treaty* (ECT) is een investeringsakkoord met 53 ondertekenaars² en verdragsluitende partijen, dat een multilateraal kader voor energiesamenwerking biedt.

De verdragspartijen worden verplicht om energiedoorvoer en -investeringen onder non-discriminerende voorwaarden te faciliteren en te beschermen.

Nederland hecht veel waarde aan een efficiënte werking van energiemarkten, bevordering van energiehandel en samenwerking in beleidsontwikkeling op energiegebied tussen de partijen bij het ECT. Dit neemt niet weg dat het ECT uit 1994 dateert en dus niet de recente ontwikkelingen reflecteert zoals de beleidsinzet op klimaatbescherming, de ontwikkelingen op het gebied van hernieuwbare energie en daarmee samenhangende beleidsverandering binnen de deelnemende landen, de EU en op mondiaal niveau.

In december 2019 heeft de ECT Ministeriële Conferentie officieel besloten tot de start van de onderhandelingen inzake de modernisering van het ECT. Tegelijkertijd werd een Moderniseringsgroep benoemd om het proces van de onderhandelingen te begeleiden. De Moderniseringsgroep wordt voorgezeten door Oostenrijk en de functies van ondervoorzitters wordt bekleed door Japan, Luxembourg, Azerbeidzjan en Zwitserland.

De verdragsluitende partijen hebben voor deze modernisering 25 onderwerpen geïdentificeerd waaronder *right to regulate* voor de overheden, transparantie, definitie van economische activiteit, definitie van investering, maatschappelijk verantwoord ondernemen, definitie van energiedoorvoer en toegang tot infrastructuur. Voor de complete lijst van onderwerpen verwijs ik u naar het conferentiebesluit in de bijlage³.

Het doel van de onderhandelingen is om de bepalingen van het ECT te moderniseren zodat het verdrag rekening houdt met de klimaatdoelstellingen en duurzame ontwikkeling evenals met moderne normen voor investeringsbescherming.

¹ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

² Een aantal landen die het verdrag hebben ondertekend hebben het niet geratificeerd en zijn dus geen 'verdragsluitende partij'.

³ Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl.

De Raad van Ministers van de EU heeft op 2 juli 2019 onderhandelings-richtsnoeren aangenomen voor de moderniseringsonderhandelingen. Tijdens de onderhandelingen zal Nederland zich gezamenlijk met andere EU-landen onder andere inzetten voor het opnemen van een bepaling over het *right to regulate* voor de overheden, strengere bepalingen inzake duurzame ontwikkeling met inbegrip van klimaatverandering en de overgang naar schone energie, en het uitsluiten van brievenbusfirma's. De EU heeft ook een uitgewerkt EU-tekstvoorstel voor de onderhandeling ingediend bij het ECT-secretariaat voor toezending aan de verdragsluitende partijen. De complete tekst van de EU inzet en dit voorstel vindt u in de bijlage bij deze brief. Overeenkomstig het beginsel van loyale samenwerking, zoals vastgelegd in artikel 4, lid 3 VEU, coördineren de EU en de aan de onderhandelingen deelnemende EU lidstaten hun standpunten volledig en handelen zij dienovereenkomstig tijdens de onderhandelingen. Er vonden reeds drie onderhandelingsrondes plaats die voorlopig oriënterend van aard waren en op de uitwisseling van standpunten tussen de deelnemende partijen gericht waren.

De eerste onderhandelingsronde vond plaats van 6 tot en met 9 juli 2020 per videoconferentie. De ronde was hoofdzakelijk gericht op het bespreken van investeringsbescherming. Zo werd er onder andere gesproken over de definitie van een investering, de definitie van een investeerder en het *right to regulate*. Een publieke mededeling over deze eerste onderhandelingsronde is te vinden op de website van het ECT.⁴

De tweede onderhandelingsronde vond plaats van 8 tot en met 11 september jl. per videoconferentie. Tijdens deze ronde werd onder andere gesproken over geschillenbeslechting, energiedoorvoer en duurzame ontwikkeling. Over deze onderhandelingsronde is een publieke mededeling gepubliceerd.⁵

De derde onderhandelingsronde vond plaats van 3 tot en met 6 november 2020, wederom per videoconferentie. Tijdens deze ronde werd onder andere gesproken over voor-investering, de Regionale Organisatie voor Economische Integratie clausule en verouderde bepalingen. De Moderniseringsgroep maakte tevens van de mogelijkheid gebruik om opheldering te vragen over opmerkingen en voorstellen die tijdens de eerste en tweede onderhandelingsronde zijn besproken. Over de derde onderhandelingsronde is wederom een publieke mededeling gepubliceerd.⁶

Na de derde ronde zal de Moderniseringsgroep een eerste voortgangsrapportage presenteren aan de ECT Ministeriële Conferentie in december van dit jaar. De publieke mededeling over deze rapportage wordt naar verwachting beschikbaar gemaakt op de website van Energy Charter.

⁴ Zie https://www.energycharter.org/media/news/article/public-communication-on-the-first-negotiation-round-on-the-modernisation-of-the-energy-charter-treat/?tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=b6cdd9f2d9d67f87cd5751584c407c91

⁵ Zie https://www.energycharter.org/media/news/article/public-communication-on-the-second-negotiation-round-on-the-modernisation-of-the-ect-public/?tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=284d1595d54f1d36a3cccb1dbec035fb

⁶ Zie https://www.energycharter.org/media/news/article/public-communication-on-the-third-negotiation-round-on-the-modernisation-of-the-ect-public/?tx_news_pi1%5Bcontroller%5D=News&tx_news_pi1%5Baction%5D=detail&cHash=1bdef6ab6f493b1dd9156b0fd2d083e0

De minister van Economische Zaken en Klimaat,
E.D. Wiebes